MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Kun joukko-osastoverkko harvenee ja syrjäseudut tyhjenevät, puheille koko Suomen puolustamisesta on yhä vähemmän pohjaa. **KYÖSTI KARVONEN KALEVASSA**

Hallitukselta kylmää kyytiä suomalaisille

Keskiviikko oli synkkä päivä suomalaisille. Pääministeri Jyrki Kataisen (kok.) johtama hallituksen ulko- ja turvallisuuspoliittinen valiokunta esitti kuuden varuskunnan tai joukko-osaston lakkauttamista. Myös kuntarakennetyöryhmä jätti esityksensä uusista kuntarajoista kuntaministeri Henna Virkkuselle (kok.). Myös tämä esitys tarjoaa suomalaisille kylmää kyytiä.

Ei ole sattumaa, että esityksiä pantattiin presidentinvaalien yli.

Puolustusvoimien osalta päätös merkitsee noin 2 200 työpaikan vähentymistä. Vaikka työpaikkoja pyritään vähentämään monin eri tavoin, merkitsee päätös irtisanomisuhkaa 1 200 työntekijälle.

Kyse on erittäin rajusta muutoksesta, joka kohdistuu pääosin sellaisille alueille, missä korvaavien työpaikkojen löytäminen on vaikeaa. Työpaikat vähenevät lakkautusten seurauksena myös alueiden palvelutuotannossa. Seuraukset aluetaloudelle ovat dramaattiset.

Sopeutustoimia on tehtävä, mutta kokonaistaloudellisuus ja siihen liittyvä aluepolitiikka on huomioitava. Sen, mitä puolustusvoimat säästää vuokramenoissa, Senaatti-kiinteistöt häviää alueilla, joissa tyhjentyville varuskunnille ei löydy käyttöä. Etelä-Suomen varuskunnat säästyivät pääosin leikkurilta. RKP:n lobbaustaidoista esimerkkinä on, että Dragsvikin varuskunta säilyy.

Kuntarakennetyöryhmän mielestä Manner-Suomessa tarvitaan tulevaisuudessa 66–70 kuntaa nykyisten 320 sijaan. Esitystä perustellaan sillä, että kaikkien kuntien rahat eivät väestön ikääntyessä riitä palvelujen järjestämiseen.

Perustelu on sinänsä oikea, mutta keinot ovat vääriä. Kuntatalous ei kohene rajoja piirtelemällä, vaan ratkaisua on etsittävä ensisijassa terveydenhuollon puolelta ja kuntien ja valtion tehtävien jaosta. Mitään laskelmaa siitä, kuinka paljon säästöjä kuntarajojen siirtelyllä tulisi, ei ole esitetty.

Tilastot osoittavat, että suurissa kunnissa ja kuntayhtymissä asioita hoidetaan tehottomammin kuin pienemmissä. Tilastokeskuksen keskiviikkona julkistaminen tietojen perusteella kuntien ja kuntayhtymien lainakanta kasvoi viime vuonna noin 900 miljoonaa euroa. Erityisen paljon lainakanta kasvoi yli 40 000 asukkaan kaupungeissa.

Pitäviä taloudellisia perusteluja rajulle, ylhäältäpäin sanellulle kuntaremontille ei ole. Esitetyn kaltainen kuntauudistus on poliittinen projekti, joka perustuu keskittämisen ideologiaan. Samalla romutetaan kunnallista demokratiaa, vaikka sitä väitetään vahvistettavan. Vähäinenkin päätösvalta siirtyy yhä kauemmaksi kuntalaisilta.

Puolustusvoimien komentaja, kenraali Ari Puheloinen sai hallitukselta nuotit armeijan rakennemuutokselle.

Keskiviikkona myös Nokia ilmoitti, että se vähentää Salon tehtailtaan enintään tuhat työntekijää. Työntekijöiden vähentämisistä yhtiö on ilmoittanut jo monta kertaa aiemmin. Tehtaiden lopettamisista ja irtisanomisista ovat kertoneet aiemmin monet muutkin yhtiöt muun muassa metsäteollisuudessa.

Kauppataseen alijäämä oli viime vuonna miinuksella 3,6 miljardia euroa. Suhteellinen alijäämä on samalla tasolla kuin 1970-luvun öljykriisin aikana. Olemme lisäksi putoamassa viennin kehittymisessä muiden samankaltaisten maiden vauhdista.

Leikkaukset ja lopettamiset ovat hallinneet uutisointia jo pitkään. Näyttää siltä, että kansallinen idea siitä, mitä haluamme ja mihin kykenemme, on kadonnut. Annamme pikku hiljaa periksi. Valoja sammutetaan, mutta ei kyetä luomaan mitään uutta.

Sen sijaan, että hallitus keskittyy nyt kuntarakenteen romuttamiseen, sen pitäisi keskittää kaikki voimat vientiteollisuuden ja tuontia korvaavan teollisuuden toimintaympäristöjen kehittämiseen joka puolella Suomea.

Leikkaamalla, sulkemalla ja supistamalla ei Suomea saada nousuun.

> **Leikkaamalla, sulkemalla ja supistamalla ei Suomea saada nousuun.**

VIERASYLIÖ

Lämpö kiihdytti puiden kasvua

Kasvukausi 2011 oli poikkeuksellisen pitkä ja lämmin. Mutta kasvoivatko myös metsät hyvin? Näin voisi odottaa, koska kesä oli myös sopivan sateinen.

Metsäntutkimuslaitoksen mukaan Suomen metsien kokonaiskasvu oli 103,7 miljoonaa kuutiometriä vuodessa jaksolla 2004–2009. Kasvu on kohonnut vuosikymmenestä toiseen ja kaksinkertaistunut 1930-luvulta Suomen nykyisellä alueella.

Kasvukaudesta 2011 ei ole vielä käytettävissä laajoja kasvukairaustietoja. Eri puolilla maata on kuitenkin seurattu yli 200 puun kasvua tiiviisti puiden ympärille asennettujen kasvupantojen avulla. Niiden perusteella voidaan tehdä karkea arvio kuluneen vuoden kasvusta.

Mäntyjen paksuuskasvu oli 1,5-kertainen vuoteen 2010 verrattuna ja jopa kaksinkertainen vuoteen 2009 verrattuna. Pohjois-Suomen kuusilla lisäys oli saman suuruinen. Etelä-Suomessa kuuset kasvoivat 13 ja 20 prosenttia enemmän kuin kahtena edellisvuotena.

Poikkeuksellisen pitkä kasvukausi

Ilmatieteen laitoksen mukaan tehoisa lämpösumma ylitti viime vuonna Suomessa ensimmäisen kerran 1 800 vuorokausiastetta, mikä vastaa keskieurooppalaista normaalikesää.

Terminen kasvukausi alkoi viikon pari keskimääräistä aikaisemmin, mutta ei ollut mitenkään ennätysaikainen. Sen sijaan kasvukausi jatkui poikkeuksellisen pitkään, Etelä-Suomessa aina marraskuulle saakka. Monin paikoin kasvukaudesta tuli koko mittaushistorian pisin.

Syksyyn jatkunut kasvukausi ei kuitenkaan vaikuttanut enää menneen kesän kasvuun, koska puiden pituuskasvu päättyi jo heinäkuussa ja paksuuskasvu elokuun alussa. Sen sijaan uusien silmujen ja juurten kasvulle syksy oli erittäin suotuisa, joten puut odottavat ensi kesää erinomaisessa kasvukunnossa.

Liika kosteus ei niitä lepokauden aikana haittaa ellei sitten märkä ja sula maa lisää myrskytuhoja. Mikäli kireiltä pakkasilta säästytään tai lumikerros antaa suojan, ei routakaan ole ongelma. Hyvän kasvukauden sattuessa puut voivat tänä vuonna parantaa kasvua entisestään.

Kasvun etenemistä seurataan tunneittain

Metsäntutkimuslaitos mittaa puiden paksuuskasvua jopa millimetrin sadasosan tarkkuudella kasvupantojen avulla.

Paksuuskasvu riippuu kasvukauden säistä. Lämpimät ja aurinkoiset säät kiihdyttävät kasvua, kunhan vettä on tarpeeksi tarjolla. Viileät ja pilviset säät puolestaan hidastavat kasvua, ja kuivuus voi keskeyttää sen ennen aikojaan. Myös edeltävät vuodet vaikuttavat puiden kasvukuntoon ja etenkin pituuskasvu riippuu edellisen syyskesän säistä.

Puun paksuuskasvu käynnistyy lämpötiloista riippuen Etelä- ja Keski-Suomessa yleensä toukokuun puolivälin ja lopun

Puut odottavat ensi kesää erinomaisessa kasvukunnossa.

välillä, Lapissa vasta kesäkuun puolella. Viime keväänä se alkoi Etelä-Suomessa kuusella ja rauduskoivulla jo 12.5. Lapin kuuset aloittivat kasvunsa 31.5.

Kasvu kiihtyy nopeimmilleen kesäkuun aikana. Heinäkuun puolivälin jälkeen paksuuskasvu alkaa yleensä jo hiipua. Kahtena viime kesänä paksuuskasvu päättyi Etelä-Suomessa noin 10. elokuuta, mutta vuonna 2009 jo heinäkuussa.

Kylmä kutistaa, kosteus turvottaa

Kasvun lisäksi rungon paksuudessa tapahtuu muutoksia riippuen säästä, vuodenajasta ja jopa kellonajasta. Runko on paksuimmillaan syksyn kosteudessa. Läpimitan kasvu loppuu elokuun puoliväliin mennessä, mutta ainakin havupuut turpoavat vielä syksyllä.

Kun pakkanen kiristyy pitemmäksi aikaa 5–10 asteen alapuolelle, puun paksuus kutistuu äkillisesti jopa millejä. Tällöin voi kesäisestä läpimitan lisäyksestä kadota yhdessä yössä jopa puolet.

Ei kasvu tietenkään mihinkään häviä, vaikka rungon mitat kutistuvatkin. Kelien lämmetessä puun paksuus palautuu ja sahaa talven aikana edestakaisin.

Keväällä ennen kasvukautta on usein kuivaa. Juuret voivat olla vielä jäässä, mutta latvus jo haihduttaa. Tällöin runko kuivuu ja siihen voi syntyä myös alipainetta, joten puu kutistuu, vaikka on jo sulanut. Uusi kasvu alkaa suurin piirtein samasta mihin elokuussa päädyttiin.

Paksuuskasvun mittaus kasvukaudella ei ole aivan yksinkertaista läpimitan muun vaihtelun vuoksi. Alkukesän poutajaksoilla läpimitta lisääntyy melko tasaisesti, mutta heti sateen tullessa se suurenee nopeasti.

Viime kesäkuun 13. päivän tienoilla hyppäys läpimitassa oli jopa 0,5 millimetriä. Rungon ja kuoren turpoaminen häviää poudan koittaessa, mutta ennalleen sateessa kasvanut läpimitta ei enää palaudu. Ehkä poutajaksolla syntyneet puusolut saavuttavat täyden mittansa sateella.

Puu kasvaa yöllä, kutistuu iltapäiväksi

Kasvukauden aikana havaitaan selvä vuorokausirytmi. Läpimitta lisääntyy illansuusta aamuyöhön ja runko kutistuu aamulla ja aamupäivällä. Iltapäivän ajan paksuus pysyy tasaisena.

Lämpötilan ja paahteen lisääntyessä runkoon muodostuu aamun aikana haihduntaimu, alipaine, joka kutistaa runkoa. Aurinkoisena kesäpäivänä puu yhteyttää voimakkaasti, mutta pitää lehtien tai neulasten ilmaraot ahtaina rajoittaen haihduntaa.

Illalla ja yöllä ilmaraot avautuvat, puu voi hengittää ja käyttää päivällä keräämänsä energian kasvuun, uusien solujen valmistukseen. Kookkailla kuusilla aamupäivän aikana ”hävisi” edellisen yön ”kasvusta” jopa 70–80 prosenttia, pienemmillä koivulla vähemmän, 30–50 prosenttia.

Tämä vaihtelu on havaittu tunnin välein puuta mittaavilla automaattisilla kasvupannoilla. Karkeampaa tietoa on hankittu manuaalisesti noin kahden viikon välein luettavilla kasvupannoilla. Tällöin kellonajan ja lämpötilan rekisteröinti on tärkeää sää- ja vuorokausivaihtelun huomioimiseksi.

Ajatusleikkinä voi miettiä, paljonko säistä johtuva puun paksuusvaihtelu voi vaikuttaa leimikosta maksettavaan tiliin.

Mikäli hakkuukonemittaus on luotettava – kuten voi olettaa – syksyn lämpimällä ja kostealla säällä hakatusta tukkileimikosta kertyy puuta 2–4 kuutiometriä enemmän hehtaarilta, kuin samasta leimikosta talven paukkupakkasilla.

Aivan toinen kysymys onkin sitten, maksaako firma syysleimikossa tyhjästä vedestä vai saako myyjä pakkasleimikossa kylmää kyytiä. Tilissä voi olla jopa parinsadan euron ero hehtaarilla.

Itse soisin moton hakkaavan leimikkoni loppusyksyllä tai syyskesän sateentuhruisena aamuyönä ja kiertävän sen kaukaa paukkupakkasella tai keväällä kylvötöiden aikaan.

PENTTI NIEMISTÖ

Kirjoittaja on Metlan vanhempi tutkija.

PÄIVÄN KUVA

HELI KÄRNÄ

Ravit lauantaina

Lauantaina Lentiiran lomakylässä järjestetään jääravit. Kiirettä pitää, että jäästä saadaan riittävän kantava. Pakkanen ei ole ongelma, sitä oli torstaiaamuna 31 astetta.
Kaikki koneet ja miehet käytetään loppuun asti.
Traktori on mallia Valmet 565, vuosimalli -65 ja kuski on Toivo Heikkinen vuosimallia -48.
Jääraveja Lentiirassa on järjestetty kymmeniä kertoja kun vain jäätilanne on sallinut.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

Väyrynen – jälleen kerran

Paavo Väyrynen ilmoitti tiistaina pyrkivänsä uudelleen keskustan puheenjohtajaksi. 65-vuotias kaiken nähnyt ja kokenut politiikan veteraani uskoo, että puheenjohtajakamppailu vain nuorentaa häntä.

Väyrynen totesi, että presidentinvaalien tulos käynee jonkinlaisesta kisällinäytteestä. Tätä tuskin kukaan kiistää, Väyrysen tulos oli kampanjan lähtökohtiin nähden suorastaan uskomaton. Politiikan konkari osoitti, miten vaalitaistelu pitää käydä, silloin kun sitä käydään tosissaan.

Väyrynen uskoo, että vain hän kykenee nostamaan keskustan siitä murheen alhosta, johon puolue putosi viime eduskuntavaaleissa. Kuntavaalit ovat seuraava koitos. Hallituksen tyrmäävä kuntauudistus ainakin antaa keskustalle mitä parhaan tilaisuuden aloittaa uusi nousu.

Onko Väyrysen paluu sitten keskustan onni, onkin jo toinen kysymys. Vanhat mestarit ovat harvoin tulleet takaisin onnellisten tähtien alla.

Puolueen puheenjohtaja Mari Kiviniemi on pahassa pinteessä, sillä puolueessa on paljon väkeä, joka panee puolueen eduskuntavaalitappion Kiviniemen piikkiin. Kiviniemellä on totinen työ edessään, jos hän meinaa pysäyttää Väyrysen etenemisen.

Väyrysen ja Kiviniemen lisäksi odotetaan muiden muassa Tuomo Puumalan, Antti Rantakankaan ja Mauri Pekkarisen ryhtyvän ehdolle puheenjohtajavaalissa.

Lopputulosta on tässä vaiheessa mahdoton arvailla. Se kuitenkin tiedetään, että Väyrysen nimi ei jätä ketään kylmäksi.

Luvassa on jälleen kunnon jäsentenvälinen ja politiikan paluuta politiikkaan.

KOLUMNI: SARI PENTTINEN

Koirien mielialalääkkeet ovat eläinrääkkäystä

Yliopistollisen eläinsairaalan farmakologian professori ennustaa, että koirien mielialalääkitys lisääntyy. Voi tätä julmaa ja hullua maailmaa. Ei tarvitse olla kummoinenkaan ruudinkeksijä tajutakseen koirien mielialalääkkeiden olevan suosittuja etenkin Yhdysvalloissa.

Tällaisia uutisia suurin osa ihmisistä kommentoi aina epäuskon vallassa ja ihmetellen suureen ääneen.

Valitettavasti tällaisen vaihtoehdon esilläpito madaltaa joidenkin ihmisten kynnystä kiinnostua asiasta. Jospa pillerit rauhoittaisivat meidänkin Murren?

Pilleri piristää ja rauhoittaa. Mielialalääkkeitä määrätään etenkin koirille, jotka ovat alakuloisia ja pelokkaita.

Miksi koira on alakuloinen, ja miten koiran alakulo määritellään?

Aivan absurdia pohdintaa. Koira on eläin, ja se on onnellinen, kun se saa toteuttaa lajityypillistä käyttäytymistä. Uskallan väittää, että yksikään koira ei ole alakuloinen tai onneton, jos se muun muassa pääsee ulkoilemaan runsaasti, sen kanssa seurustellaan, se saa pieniä aivojumppatehtäviä ja luvallista jyrsittävää.

Mielialalääkkeet ovat uusi eläinrääkkäyksen muoto.

sari.penttinen@maaseuduntulevaisuus.fi

Eläinrääkkäystä on monenlaista, ja mielialalääkkeiden käyttö on sen yksi uusimmista muodoista.

Pilleri pitää vihan kurissa, vai pitääkö? Eläinlääkärin mukaan mielialalääke poistaa vihaiselta koiralta pelon tunteen. Mielialalääkkeitä määrätään vihaisille koirille kuulemma harkiten, juurikin tämän pelottomuuden takia.

Eikä niitä määrätä ilman käytösterapiaa. No heti tuli parempi olo. Olen seurannut useampia koiria, jotka ovat käyneet omistajan kanssa tai ilman omistajaa koulutuksessa, jonka tavoitteena on ollut koiran hallittavuuden paraneminen. Valitettavasti ihmisen kyky muuttaa omaa käytöstään on rajallinen, ellei jopa olematon.

Lääkkeet ja käytösterapia ovat suuren luokan itsepetosta ja vieläpä erittäin vaarallista sellaista. Koiran vihaisuudella on syynsä, vain murto-osassa tapauksia kyse on sairaudesta tai todellisesta luonneviasta. Vihaisia koiria kasvatetaan osaamattomissa ja välinpitämättömissä kodeissa.

”Nyt se repi tapetit seiniltä.”

Koirien eroahdistus tulee yleensä kalliiksi omistajalle ja aiheuttaa äänihäiriöitä taloyhtiöissä. Kun yksinolo ei maistu, aloittaa moni koira irtaimiston hajottamisen ja ääntelee. Osalle koirista repiminen ja pureminen ovat lähinnä ajankulua, jotkut koirista todella stressaantuvat ja ahdistuvat yksinolosta.

Mutta kyllä minäkin ahdistuisin, jos joutuisin elämään elämää, jota iso osa lemmikkikoirista elää.

Ne pääsevät kymmeneksi minuutiksi tarpeilleen aamulla, omistajien työpäivän ajan ne ovat neljän seinän sisällä, kun omistaja lyhimmillään noin 9 tunnin kuluttua tulee kotiin, koira saattaa päästä hetkeksi ulos, kunnes omistajan on aika lähteä omiin harrastuksiin. Kohta onkin jo yö ja nukkumaanmenoaika.

Itsekäs mikä itsekäs. Sitä ihminen ennen kaikkea on.

Huonokuntoisia, vanhoja ja kipeitä koiria ei lopeteta, vaan niiden laadutonta elämää venytetään, jotta ihmisen ei tarvitsisi luopua. Koirasta ei haluta myöskään luopua, vaikka sille ei ole aikaa tai halua tarjota laadukasta rodunomaista elämää.

Koirakiertolaisiakin on liikaa, koiran lopettaminen olisikin monesti armollisempaa kuin epävakaan ja stressaavan elämän jatkaminen.

LEHTIKATSAUS

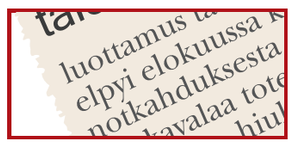

Malttia uudistuksiin

Puolustusvoimien ja kuntakentän uudistuksissa ei **Iltalehden** mielestä kannata hosua.
”Maata ei puolusteta varuskunnissa, mutta ne ovat tärkeitä alueellisesti ja maanpuolustustahdolle. Se on sittenkin tärkein sotilaallinen voimavaramme.

Kuntauudistuksessa olisi selvennettävä muun muassa lähidemokratiaa. Jos pääkaupunkiseutu yhdistetään metropoliksi, kuten pitäisi, se on samalla pilkottava nykyistä luontevampiin osakaupunkeihin. Maaseudulla tarvitaan kyläpolitiikkaa.

Malttia korostaa sekin, että sairaanhoidon uudistusta kaavaillaan vasta seuraavaan junavuoroon. Sairaanhoidon kustannukset ovat kuitenkin keskeinen uudistusten syy.”

Viimeinen taisto

Väyrysen halussa keskustan johtoon on **Pohjalaisen** mielestä viimeisen taiston makua.
”Tie huipulle on siis vaikea. On taikatemppua saada yhtaikaa sekä puolueen kaupunkiliberaalien että maaseutukonservatiivien kannatus.

Keskustan viime vuosien moderni politiikka laittoi perälaudan vuotamaan jytky-Soinille.

Jos jytkyväkeä lähdetään nyt hakemaan takaisin Väyrysen johdolla, kaupunkiväki puolestaan kääntää selkänsä. Tuo vaara on ilmeinen, sillä presidentinvaaleissakaan Väyrysen kannatus ei ollut kaksinen siellä, missä suuret äänestäjämassat asustavat.”